

Maarit Kallio-Savela

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetusministeri Anna-Maija Henriksson

Ammatillisen koulutuksen toiminnan ohjauksen kokeilu

Ammatillisen osaamisen kehittäminen on keskeinen väline työllistymisen ja kotoutumisen edistämisessä. Kunnat onnistuvat paremmin uuden TE-palvelutehtävän hoitamisessa, jos ne voivat hyödyntää myös ammatillisen koulutuksen laajaa tarjontaa. Lisäksi kunnilla on viimekätinen vastuu perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden valvonnasta ja opiskelupaikan osoittamisesta. Ammatillinen koulutuksen suuntaaminen yritysten tarpeita vastaavasti tukee koulutuksen suorittaneiden työllistymistä, millä toisaalta tuetaan yritysten työvoiman saantia samalla kun koulutus on vahva elementti työnhakija-asiakkaiden osaamisen kehittämisessä. Ammatillinen koulutus on elementti työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton tukemiseksi silloin, kun osaajia ei Suomesta ole saatavilla. Lisäksi ammatillinen koulutus tukee yrityksiä ja julkista sektoria toimintaympäristön muutoksiin sopeutumisessa ja toiminnan uudistamisessa sekä luo edellytyksiä uuden yritystoiminnan syntymiselle ja innovaatiotoiminnalle.

Kuntaliitto katsoo, että nykyistä ammatillisen koulutuksen järjestämislupasääätelyä on kehitettävä siten, että kunnille taataan aidot mahdollisuudet käyttää osaamisen kehittämistä kotoutumisen sekä työllisyys- ja elinkeinopolitiikan välineenä. Tämä tarkoittaa esimerkiksi koulutuksen järjestäjien mahdollisuutta itse päättää nykyistä laajemmin koulutustarjonnasta (järjestämislupasääätely). Tällöin koulutustarjontaa voidaan suunnata joustavasti ja nopeasti vastaamaan alueen työvoiman osaamistarpeita.

Kuntaliitto on norminpurkuun liittyen esittänyt ammatillisen koulutuksen järjestämislupamenettelyn ja siihen liittyvän hakuprosessin keventämistä siten, että koulutuksen järjestäjä ei tarvitsisi jokaiseen tutkintoon erillistä järjestämislupaa.

Petteri Orpon hallitusohjelman mukaan hallitus uudistaa ammatillisen koulutuksen toiminnan ohjausta vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta vahvistaen. Lisäksi hallitus käynnistää kuntien normituksen keventämisohjelman, jonka osana toteutetaan erilaisia kunta- ja aluekohtaisia kokeiluja, miniminormiohjausta.

Ammatillisen koulutuksen toiminnan ohjauksen kokeilut

Kuntaliitto esittää, että ammatillisen koulutuksen toiminnan ohjauksen uudistaminen käynnistetään kokeilujen kautta. Kokeilusta saadut kokemukset ja tulokset olisivat pohja toiminnan ohjauksen pysyvemmän lainsäädännön uudistamiselle.

Kuntaliiton tavoitteena on mahdollistavan ja tavoitteiden kautta ohjaavan lainsäädännön edistäminen tulevissa lainvalmisteluprosesseissa. Perusperiaatteena vaikuttavuuteen ja tavoitteellisuuteen perustuva ohjaus, joka nojaa ennen kaikkea kuntien ja valtion kumppanuuteen.

Ammatillisen koulutuksen toiminnan ohjauksoikeudessa nykyuotoisesta jäykästä järjestämislupasäätelystä luovutaan ja siirrytään mahdollistavaan, tavoitteiden ja vaikuttavuuden seurannan kautta ohjaavaan toiminnan ohjausjärjestelmään. Toiminnan ohjausjärjestelmän tulisi olla hallinnollisesti mahdollisimman kevyttä, vaikuttavuuteen keskittyvää. Kokeilussa kehitettäisiin tarkoituksenmukaisia tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta kuvaavia mittareita, jotka voisivat toimia ohjauksen välineenä.

Kokeilussa yhteensovittaisiin myös kuntien paikallisen tason ohjaus kansalliseen opetus- ja kulttuuriministeriön ohjaukseen.

Kuntaliitto on käynnistämässä ammatillisen koulutuksen strateginen kumppanuus- ja omistajaohjaushanketta. Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt Kuntaliitolle avustusta kuntataustaisten ammatillisen koulutuksen järjestäjien omistajaohjauksen ja strategisen kumppanuuden edistämiseen. Hankkeesta saatuja kokemuksia voitaisiin hyödyntää myös toiminnan ohjauksen kokeilussa.

Kokeiluun tulisi valita lähtökohdiltaan erilaisia monialaisia koulutuksen järjestäjiä eri puolilta maata, jotta alueelliset erityispiirteet voidaan huomioida.

Kokeilualoitteesta on keskustelut kuntien ja kuntataustaisen ammatillisen koulutuksen järjestäjien kanssa. Keskusteluihin osallistuneet kunnat ja koulutuksen järjestäjät ovat ilmoittaneet kiinnostuksena kokeiluun ja haluavat yhdessä Kuntaliiton kanssa tehdä aloitteen kokeilusta.

Aloitteessa mukana olevien kuntien ja koulutuksen järjestäjien osalta aloitetta täydennetään.

SUOMEN KUNTALIITTO

Minna Karhunen
toimitusjohtaja

Hanna Tainio
varatoimitusjohtaja

Tiedoksi valtiosihteeri Mikaela Nylander
kansliapäällikkö Anita Lehikoinen
ylivohtaja Petri Lempinen